

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony postanowieniem Korkein hallinto-oikeus z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie Pirkko Marjatta Turpeinen przeciwko Uudenmaan verovirasto (urząd skarbowy w Uusimaa)

(Sprawa C-520/04)

(2005/C 57/32)

(Język postępowania: fiński)

W dniu 22 grudnia 2004 r. do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wpłynął wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony postanowieniem Korkein hallinto-oikeus z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie Pirkko Marjatta Turpeinen przeciwko Uudenmaan verovirasto (urząd skarbowy w Uusimaa).

Korkein hallinto-oikeus zwrócił się do Trybunału o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) Czy prawo obywateli Unii Europejskiej do swobodnego przepływu i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, o którym mowa w art. 18 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, lub prawo swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty, o którym mowa w art. 39 Traktatu, należy interpretować w ten sposób, iż jedno bądź też obydwu z powyższych uprawnień stoją na przeszkodzie przepisom krajowym, mocą których zaliczka pobierana u źródła przychodu obywatela zamieszkałego za granicą, który podlega ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w jednym z Państw Członkowskich, na poczet emerytury objętej podatkiem pobieranym z tytułu stosunku pracy na podstawie mianowania w tym Państwie Członkowskim, przekracza w określonych przypadkach wysokość podatku, któremu podlegałyby podatnik mający tam miejsce zamieszkania, a zatem podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.
- 2) Czy dyrektywę Rady 90/365/EWG⁽¹⁾ w sprawie prawa pobytu pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek, które zakończyły działalność zawodową należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie przepisom krajowym opisanym w pkt. 1.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa pobytu pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek, które zakończyły działalność zawodową (Dz.U. L 180 z 13.7.1990, str. 28).

Skarga wniesiona w dniu 23 grudnia 2004 r. przez Komisję Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Belgii

(Sprawa C-522/04)

(2005/C 57/33)

(Język postępowania: angielski)

W dniu 23 grudnia 2004 r. do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wpłynęła skarga Komisji Wspólnot

Europejskich, reprezentowanej przez Richarda Layala i Dimitrisa Thiantafyllou, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu, przeciwko Królestwu Belgii.

Komisja Wspólnot Europejskich wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że:

- uzależniając możliwość odliczania opłacanych przez pracodawcę składek na dodatkowe ubezpieczenie emerytalne i na wypadek nagłej śmierci od przewidzianego w art. 59 CIR'92 warunku, aby składki te były wpłacane zakładowi bądź funduszowi ubezpieczeń posiadającym siedzibę w Belgii;
- uzależniając zmniejszenie wymiaru podatku od oszczędności długoterminowych, przyznane na mocy art. 145/1 i 145/3 CIR'92 w odniesieniu do składek opłacanych osobiście przez ubezpieczonego na dodatkowe ubezpieczenie emerytalne bądź na wypadek nagłej śmierci, od pośrednictwa pracodawcy w postaci pobierania zaliczek z wynagrodzenia oraz od warunku, iż składki te będą wpłacane zakładowi bądź funduszowi ubezpieczeń posiadającym siedzibę w Belgii;
- stanowiąc w art. 364bis CIR'92, iż w sytuacji, gdy kapitał, wartość wykupu i oszczędności, o których mowa w art. 34 CIR'92, są wypłacane bądź przyznawane podatnikowi, który uprzednio przeniósł miejsce swego zamieszkania lub siedzibę swego majątku za granicę, przyjmuje się, że wypłata bądź przydzielenie miały miejsce w dniu poprzedzającym owo przeniesienie oraz - na mocy drugiego akapitu tego samego artykułu - uważając za przyznanie wszelkie przeniesienie, o jakim mowa w art. 34 § 2 i 3 tak, iż każdy ubezpieczyciel ma obowiązek pobrania z urzędu zgodnie z art. 270 CIR'92 zaliczki z kapitału i wartości wykupu wypłacanych na rzecz osoby niemającej miejsca zamieszkania w tym państwie, która kiedyś miała w Belgii miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w zakresie, w jakim przychody te w całości bądź częściowo powstały w okresie, gdy osoba zainteresowana miała w Belgii miejsce zamieszkania dla celów podatkowych, mimo iż dwustronne umowy zawarte przez Belgię przyznają prawo do opodatkowania tego typu przychodów w drugim państwie-sygnatariuszu umowy;

- opodatkowując - na podstawie art. 364ter CIR'92 - przewidywany kapitał bądź wartości wykupu, powstałych dzięki składkom opłacanym przez pracodawcę bądź składkom opłacanym osobiście przez ubezpieczonego na dodatkowe ubezpieczenie emerytalne, dokonane przez fundusze emerytalne lub towarzystwa ubezpieczeń, do których ubezpieczeni należeli, na rzecz ubezpieczonego bądź upoważnionych przez niego osób do innego funduszu emerytalnego bądź towarzystwa ubezpieczeń z siedzibą poza granicami Belgii, podczas gdy przekazy takie nie stanowią operacji podlegających opodatkowaniu, jeśli kapitał bądź wartość spłat są przekazywane do innego funduszu emerytalnego lub towarzystwa ubezpieczeń w Belgii;

- wymagając - na podstawie art. 224/2bis ogólnego rozporządzenia dotyczącego podatków zrównanych z opłatą stempłową - od zagranicznych ubezpieczycieli, którzy nie posiadają w Belgii miejsca prowadzenia działalności, aby zanim rozpoczną świadczenie usług w Belgii wyznaczili swojego przedstawiciela mającego tam miejsce zamieszkania, który zobowiązałby się w formie pisemnej osobiście wobec państwa do zapłaty rocznego podatku od umów ubezpieczenia, jak również odsetek bądź grzywien, które mogłyby wynikać z umów dotyczących zdarzeń objętych ubezpieczeniem, które mają miejsce w Belgii;
- Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążyą na mocy przepisów art. 18, 39, 43, 49 i 56 Traktatu WE, jak również na mocy przepisów art. 28, 31, 36 i 40 Porozumienia EOG, przepisów art. 4 i 11 ust. 2 dyrektywy 92/96/EWG z dnia 10 listopada 1992 r. ⁽¹⁾, po przekształceniu, przepisów art. 5 ust. 1 i 53 ust. 2 dyrektywy 2002/83/WE z dnia 5 listopada 2002 r. ⁽²⁾

Zarzuty i główne argumenty:

Belgijskie uregulowania podatkowe dotyczące systemów emerytalnych zawierają ograniczenia w swobodnym przepływie usług, w swobodnym przepływie pracowników i w swobodzie przedsiębiorczości, jak również w swobodnym przepływie kapitału.

Swobodne świadczenie usług

W sprzeczności ze swobodnym świadczeniem usług pozostają przepisy podatkowe ograniczające możliwość odliczenia jedynie do składek wpłacanych przez pracodawcę bądź osobiście przez ubezpieczonego na poczet ubezpieczenia emerytalnego podmiotom mającym siedzibę w Belgii, z wyłączeniem składek wpłacanych podmiotom mającym siedzibę poza granicami Belgii.

Przepis stanowiący, że przelew kapitału bądź wartości wykupu, powstałych dzięki składkom opłacanym przez pracodawcę bądź składkom opłacanym osobiście przez ubezpieczonego na dodatkowe ubezpieczenie emerytalne podlega opodatkowaniu, jeśli jest dokonywany na rzecz funduszu emerytalnego bądź towarzystwa ubezpieczeń, mających siedzibę za granicą, również stanowi przeszkodę w swobodnym świadczeniu usług przez spółki mające siedzibę w innych Państwach Członkowskich.

Wreszcie, nałożony na zagraniczne zakłady ubezpieczeń ogólny i bezwzględny obowiązek wyznaczania przedstawiciela zamieszkałego w Belgii, który zobowiąże się osobiście do zapłaty rocznego podatku od umów ubezpieczenia należy uznać za środek nieproporcjonalny, godzący w swobodę świadczenia usług przez spółki mające siedzibę w innych Państwach Członkowskich. Cel, jakim jest zapewnienie uiszczenia

podatków, mógłby bowiem zostać osiągnięty za pomocą mniej restrykcyjnych środków.

Powołane powyżej przepisy krajowe pozostają również w sprzeczności z art. 5 dyrektywy 2002/83/WE, który przewiduje, że zezwolenie na prowadzenie działalności uzyskane w jednym z Państw Członkowskich jest ważne w całej Wspólnocie i umożliwia zakładowi ubezpieczeń prowadzenie tam działalności w ramach prawa przedsiębiorczości lub w ramach swobody świadczenia usług. Są one również sprzeczne z art. 53 ust. 2 tej dyrektywy, który stanowi, że każde Państwo Członkowskie udziela zakładom ubezpieczeń utworzonym na ich terytorium zezwolenia na przeniesienie całości lub części ich portfela umów na rzecz zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę na terenie Wspólnoty.

Swobodny przepływ pracowników i swoboda przedsiębiorczości

Nadto, przepisy odmawiające prawa do odliczenia składek wpłacanych przez pracodawcę lub osobiście przez samego ubezpieczonego podmiotom mającym siedzibę w innych Państwach Członkowskich pozostają w sprzeczności ze swobodnym przepływem pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek, którego gwarancję stanowią art. 39 i 43 Traktatu WE, albowiem pracownicy przyjeżdżający do pracy w Belgii, którzy wcześniej wykonywali działalność zawodową w jednym z Państw Członkowskich i tam przystąpili do systemu emerytalnego, nie mają prawa do ulg podatkowych obejmujących składki wpłacone w tym Państwie Członkowskim. Tymczasem dochody uzyskane z tytułu przynależenia do tego systemu są objęte opodatkowaniem w Belgii, jeśli osoby uzyskujące dochód w chwili jego uzyskania mają w Belgii miejsce zamieszkania.

Przeszkodę w swobodnym przepływie pracowników oraz w swobodzie przedsiębiorczości stanowi również przepis, który przewiduje, że przelew kapitału bądź wartości wykupu, powstałych dzięki składkom opłacanym przez pracodawcę bądź składkom opłacanym osobiście przez ubezpieczonego na dodatkowe ubezpieczenie emerytalne, podlegają opodatkowaniu, jeśli są dokonywane na rzecz funduszu emerytalnego bądź towarzystwa ubezpieczeń, mających siedzibę za granicą. Stawia on w niekorzystnej sytuacji pracowników najemnych i osoby wykonujące działalność na własny rachunek, którzy pragną osiedlić się w innym Państwie Członkowskim i z tego powodu pragną dokonać przelewu powyższego kapitału bądź wartości wykupu.

Swobodny przepływ kapitału

Wreszcie, sporne przepisy stanowią również sprzeczną z art. 56 Traktatu WE i art. 40 Porozumienia EOG przeszkodę w swobodnym przepływie kapitału.

Przelewy w wykonaniu umów ubezpieczenia uważane są bowiem za przepływ kapitału, zaś ograniczenie prawa do odliczeń jako przysługującego jedynie w zakresie składek wpłacanych przez pracodawcę bądź osobiście przez ubezpieczonego na rzecz podmiotów mających siedzibę w Belgii stanowi dyskryminujące ograniczenie swobody przepływu kapitału.

Podobnie sprzeczny ze swobodnym przepływem kapitału jest przepis stanowiący, że przelew kapitału bądź wartości wykupu, powstałych dzięki składkom opłacanym przez pracodawcę bądź składkom opłacanym osobiście przez ubezpieczonego na dodatkowe ubezpieczenie emerytalne, podlegają opodatkowaniu, jeśli są dokonywane na rzecz funduszu emerytalnego bądź towarzystwa ubezpieczeń mających siedzibę za granicą, podczas gdy nie podlegają opodatkowaniu, jeśli są dokonywane na rzecz podmiotu mającego siedzibę w Belgii.

(¹) Dyrektywa Rady 92/96/EWG z dnia 10 listopada 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących ubezpieczeń na życie, zmieniająca dyrektywy 79/267/EWG i 90/619/EWG (trzecia dyrektywa ubezpieczenie na życie), Dz.U. L 360 z 9.12.1992, str. 1.

(²) Dyrektywa 2002/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. dotycząca ubezpieczeń na życie, Dz.U. L 345 z 19.12.2002, str. 1.

Skarga wniesiona w dniu 23 grudnia 2004 r. przez Komisję Wspólnot Europejskich przeciwko Królestwu Niderlandów

(Sprawa C-523/04)

(2005/C 57/34)

(Język postępowania: niderlandzki)

W dniu 23 grudnia 2004 r. do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wpłynęła skarga Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez Mikko Huttunena i Woutera Wilsa przeciwko Królestwu Niderlandów.

Skarżąca wnosi do Trybunału o:

1. stwierdzenie, że Królestwo Niderlandów zaciągając zobowiązania międzynarodowe ze Stanami Zjednoczonymi albo utrzymując, pomimo rewizji umowy o komunikacji lotniczej między Królestwem Niderlandów a Stanami Zjednoczonymi z dnia 3 kwietnia 1957 r., zobowiązania
  - dotyczące taryf linii lotniczych wskazanych przez Stany Zjednoczone na trasach wewnątrzwspólnotowych,

— dotyczące komputerowych systemów rezerwacji oferowanych lub stosowanych na terytorium Niderlandów,

— przyznające Stanom Zjednoczonym uprawnienie do odwołania, zawieszenia albo ograniczenia praw przewozowych, w przypadku gdy linie lotnicze wskazane przez Królestwo Niderlandów nie są kontrolowane przez nie lub przez obywateli niderlandzkich,

nie wywiązało się ze zobowiązań ciążących na nim na mocy art. 5 Traktatu WE (obecnie art. 10 WE), art. 52 Traktatu WE (obecnie art. 43 WE) oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 2409/92 (¹) z dnia 23 lipca 1992 r. w sprawie taryf i stawek za usługi lotnicze i rozporządzenia Rady (EWG) nr 2299/89 (²) z dnia 24 lipca 1989 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady (EWG) nr 3089/93 (³) z dnia 29 października 1993 r.;

2. obciążenie Królestwa Niderlandów kosztami postępowania.

Zarzuty i główne argumenty:

A. Obowiązywanie nowej umowy

— Zmiany dokonane w 1992 r. w umowie z 1957 r. ustawiły ramy ścisłej współpracy między Stanami Zjednoczonymi i Królestwem Niderlandów, pociągające za sobą dla tego ostatniego istotne zobowiązania międzynarodowe.

— Ze zmian przyjętych w 1992 r. wynika, że umowa z 1957 r. została w całości poddana rewizji. Fakt, że niektóre postanowienia tej umowy nie zostały oficjalnie zmienione w 1992 r. albo zostały do nich wprowadzone drobne zmiany redakcyjne, nie wyklucza tego, że zobowiązania wynikające z tych postanowień zostały potwierdzone w trakcie rewizji. W sytuacji tego rodzaju Państwa Członkowskie nie tylko nie mogą zaciągać nowych zobowiązań, ale ponadto nie mogą utrzymywać zobowiązań tego rodzaju, jeżeli naruszają one uregulowania wspólnotowe.

B. Naruszenia wyłącznej kompetencji zewnętrznej Wspólnoty w rozumieniu wyroku w sprawie AETR

— W 1991 r. Niderlandy oraz Stany Zjednoczone dodały do umowy z 1957 r. załącznik określający zasady CRS (komputerowe systemy rezerwacji) zawierający zasady dotyczące CRS oferowanych lub stosowanych na terytorium niderlandzkim. Niderlandy utrzymały w mocy ten załącznik w trakcie rewizji umowy z 1957 r. w 1992 r. W ten sposób Królestwo Niderlandów naruszyło wyłączną kompetencję zewnętrzną Wspólnoty, która wynika z rozporządzenia nr 2299/89.